

8.10.2019

- 1) KHT Marko Paasovaara
- 2) TALVEA Tarkastuspalvelut Oy

TILINTARKASTUSLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

KHT Marko Paasovaaran ja TALVEA Tarkastuspalvelut Oy:n toiminta Norrhydro Group Oy:n tilikauden 1.1-31.12.2015 konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Asian vireilletulo

Finanssivalvonnan (FIVA) markkinavalvonta on 1.2.2018 saapuneessa yhteydenotossaan kiinnittänyt PRH:n tilintarkastusvalvonnan huomiota tilintarkastajan toimintaan Norrhydro Group Oy:n tilikauden 2015 konsernitilinpäätöksestä ilmenevää vertailuvuoden taseen epäjatkuvuutta koskien. FIVA on kertonut, että kaupparekisterissä olevia tilintarkastettuja tilinpäätöksiä vertailtaessa on todettu, että konsernitilinpäätöksen 2015 vertailutietona esitetyt tiedot tilikaudelta 2014 eivät vastaa virallisen 2014 konsernitilinpäätöksen tietoja. Tilikauden 2015 tilinpäätöksessä ei ole selostettu vertailutiedoissa tapahtunutta muutosta, vaikka muutos omassa pääomassa on merkittävä (+5,3 miljoonaa euroa taseen loppusumman ollessa 18,1 miljoonaa euroa). Lisäksi tämä muutos vaikuttaa myös myöhempien tilikausien konsernitilinpäätöksiin. Edelleen FIVAn mukaan tilikauden 2015 tilinpäätöksestä tai toimintakertomuksesta ei ilmene, miten Kiinan yhtiön osake-enemmistön (51 %) myynti, joka on mainittu toimintakertomuksessa, on kirjattu ja vaikuttanut tilinpäätöksen tietoihin.

Tilintarkastajan selvitys

KHT Marko Paasovaara ja TALVEA Tarkastuspalvelut Oy ovat 15.6.2018 ja 31.5.2019 esittäneet selvitykset toiminnastaan PRH:n tilintarkastusvalvonnalle. Niissä on kuvattu suoritettuja tilintarkastustoimenpiteitä, perusteltu tilintarkastajan valitsemaa raportointitapaa sekä kuvattu tilintarkastusyhteisön toimenpiteitä toimeksiannon laadunvalvonnassa ja resursoinnissa.

Selvityksen mukaan Norrhydro Group Oy:n tilikauden 2014 konsernitilinpäätöksessä on yhdistelty yhtiön 100 %:sti omistama tytäryhtiö Norrhydro Hydraulic System Kiinassa. Tilikauden 2015 konsernitilinpäätöksen tilikautta 2014 koskevissa vertailutiedoissa edellä mainittua Norrhydro Group Oy:n osakkuusyhtiötä (49%) Kiinassa ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Kaikki erot tilikauden 2014 konsernitilinpäätöksen ja tilikauden 2015 konsernitilinpäätöksen tilikautta 2014 koskevien vertailutietojen välillä johtuvat tästä seikasta.

Tilikauden 2015 konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ei ole tuotu riittävän selkeästi esille muutosta, joka on aiheutunut konsernitilinpäätöksen edellisestä tilikautta koskevien vertailutietojen ja tilikauden 2014 konsernitilinpäätöksen välillä. Tästä asiasta oli

8.10.2019

keskusteltu tilinpäätöksen laatijoiden kanssa maaliskuussa 2016 ja tilinpäätöksen laatijat olivat päättäneet siihen, että liitetietoja ei enää lähdetä korjaamaan. Perustelut menettelylle olivat, että kaikki yhtiön sen aikaiset omistajat olivat aktiivisesti yhtiön toiminnassa mukana ja tiesivät tämän menettelyn ja sen vaikutukset. Yhtiö oli aktiivisesti pitänyt myös rahoittajapankin tietoisena tästä prosessista ja sen vaikutuksista. Päävastuullinen tilintarkastaja oli pitänyt puhelinalaverin Kiinan osakkuusyhtiön toiminnan muutoksista ja vaikutuksista rahoittajapankin edustajan kanssa huhtikuussa 2016. Selvityksen mukaan asialla ei ole ollut vaikutusta verotukseen. Mainituilla perusteilla päädyttiin myös tilintarkastusyhteisössä siihen, että tilintarkastajan raportointia ei katsottu tarpeelliseksi lähteä muuttamaan.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa KHT Marko Paasovaaralle varoituksen. TALVEA Tarkastuspalvelut Oy:n toiminnan tutkinta ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Perustelut

KHT Paasovaara on toimeksiannon päävastuullisena tilintarkastajana antanut 31.12.2015 päättyneen tilikauden tilintarkastuksesta 3.3.2016 päivätyn vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen sekä tilintarkastuspöytäkirjan, jossa on huomautettu konsernitilinpäätöksen vertailukelpoisuudesta edelliseen tilikauteen nähden.

[Tekstikappale poistettu, peruste: Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta, 621/1999, 24 §:n 1 momentin 20) kohta.]

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että Norrhydro Group Oy:n konsernirakenteen olennainen muutos, jolla on ollut merkittävä vaikutus konsernin omaan pääomaan ja taseeseen, ei ilmene tilinpäätöksestä 31.12.2015. Mainitun muutoksen vaikutuksia koskevat tarkastustoimenpiteet ja johtopäätökset eivät käy ilmi KHT Paasovaaran työdokumentaatiosta. Hän ei ole dokumentaationsa mukaan lainkaan analysoinut sitä, mikä olisi ollut oikea tapa käsitellä tytäryhtiön osakkeiden myynnin vaikutukset konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että KHT Paasovaaran tarkastustyö on ollut puutteellista ja on johtanut tilintarkastajan virheellisiin johtopäätöksiin konsernin oman pääoman jatkuvuudesta sekä virheelliseen raportointiin tilintarkastuskertomuksessa. Tilintarkastajan menettely on ollut huolimaton ja siten hyvän tilintarkastustavan vastaista.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että asiasta saatu selvitys ja tilintarkastuksessa käytettävissä ollut aineisto huomioon ottaen KHT Paasovaaralla ei ole ollut perusteita antaa lausuntoa konsernitilinpäätöksestä vakiomuotoisena ja hänen antamaansa tilintarkastuskertomusta on siten pidettävä virheellisenä.

Päävastuullisen tilintarkastajan esittämiä perusteluja sille, että hän on raportoinut konsernitilinpäätöksen vertailukelpoisuudesta vain tilintarkastuspöytäkirjassa, ei voida pitää asianmukaisina. Tilintarkastuskertomus on julkinen asiakirja, jossa esitetyillä tiedoilla voi olla muitakin käyttäjiä yhtiön omien osakkeenomistajien lisäksi. On ilmeistä, että yhtiön ulkopuoliset tilinpäätöksen lukijat ovat voineet saada virheellisen käsityksen konsernin taloudellisesta asemasta. Siten raportointia pelkästään tilintarkastuspöytäkirjassa ei voida tilintarkastajan esittämin tavoin perustella sillä, että yhtiön osakkeenomistajat ja hallituksen jäsenet ovat olleet tietoisia tilanteesta. Yhtiön osakkeenomistajien mahdollinen tietoisuus yhtiön soveltamista kirjanpitokäytännöistä ei voi korvata tilintarkastuskertomuksessa suoritettavaa asianmukaista raportointia.

8.10.2019

KHT Paasovaaran menettely tilintarkastustoimenpiteiden suorittamisessa ja hänen raportointinsa tilintarkastuskertomuksessa ovat olleet edellä mainituin tavoin puutteellisia eikä hänen toimintansa siten vastaa tilintarkastuslain 4 luvun 3 §:n edellyttämien hyvän tilintarkastustavan vaatimuksia.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

Tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. Lain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat. Näitä ovat:

- 1) rikkomisen vakavuus ja ajallinen kesto;
- 2) tilintarkastajan vastuun aste;
- 3) tilintarkastajan halukkuus tehdä yhteistyötä toimivaltaisen viranomaisen kanssa;
- 4) tilintarkastajalle määrätty aiemmat seuraamukset; ja
- 5) teosta tai laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon tai haitan määrä.

Paasovaara on antanut tilintarkastusvalvonnalle häneltä vaaditut selvitykset avoimesti ja oikea-aikaisesti. Hänelle ei ole aikaisemmin määrätty tilintarkastuslain mukaisia seuraamuksia. Paasovaara on päävastuullisena tilintarkastajana vastannut toimeksiannon suunnittelusta, toteuttamisesta ja raportoinnista. Paasovaaran moitittava menettely tilintarkastuksessa liittyy julkiseen tilintarkastuskertomukseen, mikä on saattanut aiheuttaa haittaa tai vahinkoa tilinpäätöksen käyttäjille. Mahdollisen haitan tai vahingon määrää ei kuitenkaan ole mahdollista arvioida. Asiassa ei ole ilmennyt varoitusta lievempää seuraamusta puoltavia seikkoja eikä tilintarkastajan menettelyn moitittavuutta kokonaisuutena arvioiden voida pitää vähäisenä. Näin ollen KHT Paasovaaralle tulee antaa varoitus.

Tilintarkastusyhteisön toiminnasta saadun selvityksen perusteella ei ole tullut esiin seikkoja, jotka osoittaisivat, että TALVEA Tarkastuspalvelu Oy olisi laiminlyönyt valvoa ja tukea KHT Paasovaaran toimintaa päävastuullisena tilintarkastajana tai jättänyt antamatta hänelle riittävät ja asianmukaiset resurssit Norrhydro Group Oy:n tilintarkastustoimeksiannon suorittamisessa. Tilintarkastusyhteisön osalta ei siten ole aihetta tilintarkastuslain 10 luvussa tarkoitettun seuraamuksen määräämiseen.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 3 luku 5 §, 4 luku 1 ja 3 §, 7 luku 5 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

KHT Marko Paasovaaralla ja TALVEA Tarkastuspalvelut Oy:llä on asianosaisina oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Pajamo (puheenjohtaja), Jussi Heiskanen (varapuheenjohtaja), Ari Ahti, Antti Fredriksson, Teija Laitinen, Silja Leino, Riikka Rannikko ja Anders Tallberg

8.10.2019

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS
Tilintarkastuslautakunta

Pekka Pajamo
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus

Tiedoksi

Finanssivalvonta

